

Eckhardt

A.M. Népszava, Dec.1, 1941

Meeting in Pittsburgh, E.'s speech

1941

Headline: Eckhardt Tibor korszakilakotó
programja a dunavölgyi kérdések
békés rendezésére

**“Kötelességünk küzdeni a magyarral
szomszéd népeknek a nazi uralom alóli
felszabadításáért is” -- jelentette ki**

*Csak a demokráciák győzelmével lehet békét teremteni. —
Magyarország demokratikus átalakulásáért, az emberi jog-
egyenlőségért, a kis és egyenlő jogú népek becsületes össze-
fogásáért szállott sikra Eckhardt a “Független Magyar-
országért” mozgalom amerikai szervezetének megalakulásakor*

Korszakalkotó volt az a beszéd, melyet Eckhardt Tibor dr. tartott november 28-án Pittsburghban, a "Független Magyarországért" mozgalom amerikai szervezetének megalakulása alkalmával. A beszéd pontosan megjelölte azokat a kereteket, amelyek között egyedül lehetséges tartós békét teremteni a Duna völgyében s minden kétséget kizáróan leszegezte, hogy igazi békét csak a demokráciák győzelmével várhat a világ, mert ha a nazik győznének, akkor mindig szuronyok hegyén táncolna a világ, s az emberiség rabszolgasorba jutna.

Több, mint két órás beszédét azzal kezdte Eckhardt Tibor, hogy nagy jótétemény, hogy az amerikai magyarság, amely lelkben, szívben keresztmetszetét adja Magyarországnak, szabadon tudja megnyilvánítani akarátát, szabadon tud cselekedni. A legjobb szolgálatot akkor teszi önmagának és a nazi rabságban szenvedő magyar népnek az amerikai magyarság, ha becsületet és tiszteletet szerez a magyar névnek Amerikában, hűséggel teljesíti amerikai állampolgársági kötelességeit.

Ezután beszámolt Eckhardt a "Független Magyarországért" megindított mozgalom eddigi tevékenységéről és elmondotta, hogy első céljának tekinti megszervezni az egész világ magyarságát az antinazizmus jegyében. Örömmel jelentette, hogy Balázs Antal, volt magyar követségi tanácsos, aki Dr. Bátor

Viktorral, a "Független Magyarországért" mozgalom másik végrehajtóbizottsági tagjával együtt jelen volt a pittsburghi gyűlésen, a canadai kormányval tárgyalásokat folytatott, amelynek eredményeképpen nem sokára Canadában is megindul a "Független Magyarországért" mozgalom. Ugyancsak megindul rövidesen Dél-Amerikában is.

Bizonyosra veszi a demokráciák győzelmét

A mozgalom első célja: az antinazizmus jegyében összefogni a világ egész magyarságát és segíteni az angolszász világot, hogy a zsarnokságot jelentő nazizmust elpusztíthassák.

Kijelentette Eckhardt, hogy a demokráciák győzelmét bizonyosra veszi. Nem is lehet más kép béke, csak ha a demokráciák győznek. Csak a demokráciák győzelmével lehet megértésen, kölcsönös megbecsülésen felépülő békét teremteni.

A nazizmus elpusztítása után a cél tisztességes békét biztosítani, olyan békét, amely újabb feszültségeket nem hozna, de igazi egyenjogúságot a népeknek, igazi kibékülést, kölcsönösségen alapuló összefogást és együttműködést.

Tisztában kell lenni mindekelőtt is azzal, hogy ha a Duna völgyében élő kis népek között nincs összefogás, megértés, ha ellentétek választják el őket egymástól, akkor a dunai kapu mindig nyitva lesz hódító szán-

déku nagyobb nemzetek előtt. Le kell tehát számolni egyszer s mindenkorra a kis népek egymás közti imperialista törekvéseivel, a kényszerrel és az elnyomással. Amikor mi erre az álláspontra helyezkedünk, akkor az a célunk, hogy olyan nyitott határok legyenek a Duna völgyében, mint amilyen nyitott határ van az Egyesült Államok és Kanada között, amelyet sehol sem kell szuronyokkal védeni. Védi ezt mindkét ország egymás iránti kölcsönös jóakarata, az együttműködés nemes törekvése. A Balti tengertől a Földközi tengerig tizenkét kis nép él, amelyek együttesen olyan politikai, katonai és gazdasági erőt képviselnek, amellyel egyetlen nagy állam sem merne szembe szállni. Külön-külön azonban egyik nép sem egyenrangú ellenfele a németnek. Tisztában voltak ezzel első pillanattól fogva a nazik s ezért ragaszkodtak ahhoz, hogy mindegyikkel külön-külön tárgyaljanak, kössenek gazdasági egyezményeket. A németországi nazi uralom első éveitől fogva látta, hogy a németek ilyenmódon akarják gazdasági uralmukat elérni egész Közép-Európában. Így következett be az, hogy a magyar gazia csak német piacon tudta eladni termékeit. S ez történt a többi népekkel is. S ha a nazikban türelem lett volna, akkor tíz-tizenöt év alatt ezzel a gazdasági penetrációval is biztosítani tudták volna uralmukat az európai kontinens keleti részében. Azt kell tehát mondani,

bármilyen furcsán hangzik is ez, hogy szerencse, hogy kitört a háború, szerencse, hogy a nazik türelmetlenségükben fegyverhez is nyultak, mert így meg fog szabadulni tőlük Európa és ezt az átkos rendszert, amely minden kis népet kiszolgáltatta nekik, le lehet majd törni.

Elmondotta ezután Eckhardt, hogy a háború bekövetkezését már 1938 őszén látta. "Az igazi sötét gondok lelkemben München után ébredtek fel" — mondotta. Amikor látta, hogy a nyugati hatalmak megengedik a németeknek, hogy áttörjenek a Szudeta hegységen, mikor megengedték, hogy a németek elfoglalták Szlovákiát, akkor tudta, hogy Közép-Európa sorsa meg van pecsételve és tudta azt is, hogy Magyarország nem lesz képes ellenállni. Az alföldi síkságról nem lehet ellenállni a Szlovákiában, a hegyek között biztonságban lévő német katonai tulerővel szemben.

A magyarországi demokratikus átalakulás szükségessége

Az angol-szász világ biztonságát is csak akkor tudja megelni, ha kis népeknek, a nemzeti-ségi államoknak a függetlensége biztosítva lesz. Ezért a rokonszenvtől eltekintve is életérdeke a kis népeknek, életérdeke a magyar népnek, hogy politikája mindig az angolszász világ politikájának, a demokráciák politikájának a vonalán haladjon. Ez

után fejtette ki részletesen Eckhardt, hogy a demokratikus népek összefogásában, csak belül is demokratikus népek vehetnek részt és ezért Magyarországon is be kell következnie a demokratikus átalakulásnak. Rákóczi, Kossuth népének lelkében ott él a demokrácia szelleme, a magyar kormányokat majd mi fogjuk megtanítani a demokráciára, — jelentette ki óriási taps közepette.

A vallásháboruknak, amelyek évszázadon keresztül óriási pusztításokat végeztek Európában, a felébredt európai lelkiismeret vetett véget. Most a felébredő világlelkiismerettől várja, hogy a mostani háború után tisztességes békét akar majd valamennyi nemzet. Kijelentette Eckhardt, hogy ő a magyar nép nevében addig és annyszor fogja nyújtani baráti jobbát a magyarsággal szomszédos népeknek, amíg ezt a békejóbbot elfogadják. Ezután betérjesztette a Duna völgyi kérdések békés rendezésére vonatkozó programját, amit részletesen meg is indokolt. A hat pont így hangzott:

A nazi rendszer világveszedelm

1. A nazi rendszer világveszedelem, mely keresztény civilizációnkat alapjában támadja meg. Ez a rendszer nemcsak a népek békés együttélését teszi lehetetlenné, de veszélyezteti minden egyes állam függetlenségét is, sőt megingatja az emberi társa-

dalmat a maga egészében, alაკnázza a pilléreket, amelyeken az nyugszik. Legszentebb emberi eszményeink épp úgy, mint nemzeti hagyományaink, azt követelik ennél fogva, hogy mi magyarok is felveszük a harcot az új pogányság ellen s azt folytassuk a végleges győzelemig.

Különös kötelességünknek tartjuk, hogy a magyar nemzet függetlenségének és alkotmányos szabadságának a helyreállításáért folytatott küzdelmünk során a velünk sorsközösségben élő szomszéd népeknek a nazi uralom alól való felszabadításáért dolgozzunk. Nem lehetünk érdektelenek szomszédaink sorsával és jövőjével szemben. Közös küzdelmünk sikere érdekében keressük a jó barátság, a tartós együttműködés útját, hogy a szétagolt Dunavölgy oly szükséges újjáépítését tőlünk telhetőleg elősegítsük.

Az együttműködés rendszere

2. Az utóbbi évek történelme újból bizonyította, hogy a Kárpátok medencéjében, valamint — a tágabb értelemben — a középső Dunavölgyben élő népek nemcsak fejlődésüket, de pusztát létüket sem tudják szétagoltan biztosítani. A Nyugatról és Keletről rájuk nehezedő, tulnyomó erők ütköző pontjába állítva, függetlenségüket tartósan csak akkor őrizhetik meg, ha egymásra utaltságuk következményeit levonják és közös akarat-

tal intézményesen felépítik az együttműködés új rendszerét, mely elég erős ahhoz, hogy ellenálljon minden uralmi törekvésnek.

Nem vagyunk német "élettér", melyből a nazi erőszak kényeret és vért zsarol, hogy szolgaságot adjon érte cserébe! Külön földrajzi és politikai egység vagyunk, hol a sok százados közös mult a létérdekek azonossága sajátos életformákat teremtet. A középdunai tájék önálló rendszert igényel, ami az egymásra utalt független dunai népek önkéntes összefogásából szervezhető meg. Tartós békét a Dunavölgyben csak olyan autonóm rendszer tarthat fenn, melyben belül a honvédelem egységes és elég erős ahhoz, hogy távol tartson minden külső beavatkozást és elzárja a német uralmi törekvések elől az utat. De jólét is csak akkor remélhető, ha a gazdasági élet és forgalom szabadságát akadályozó korlátok leomlanak az egymást kiegészítő területek között. Biztonságunk és gazdasági fejlődésünk együttes előmozdítására kívánjuk a dunai szövetség megszervezését. A közép dunai népek eltartása és országai megvédése akkor nem lesz többé állandó európai gond. Elfogadhatatlan számunkra minden megegyezéses béke, mely Magyarországot az ezer éves királyságot német "élettérre" alacsonyítaná le.

Új rendezés szüksége

3. Kizárólag a jobb jövőt keressük, ezért elvetünk a multa vonatkozó minden rekriminációt. Okulva a tapasztalatokon, nem helyezkedhetünk sem az első világháborút megelőző, sem az azt követő állapot alapjára, hanem új és minden nemzettel szemben egyformán igazságos rendezésért szállunk sikra. Felvesszük a harcot nemcsak kívülről fenyegető, de a dunavölgyi rendszeren belül is minden elnyomó imperialista törekvéssel szemben. Egyben sikra szállunk az egymás közötti vonatkozásokban is a nyugati értelemben vett demokratikus elvek maradéktalan érvényesítéséért, mert csak egyenjogu népek összefogása lehet őszinte és önkéntes, és ez az előfeltétele a dunai rendszer tartósságának.

Az országhatárok megvonása

4. Azok az ellentétek, melyek az együvé tartozó dunavölgyi népeket ma még elválasztják, csak addig megoldhatatlanok, míg országaik teljesen elkülönítve élnek, vagy pláne ellenséges politikai rendszerekbe vannak beosztva. A hiányzó biztonság keresése s a gazdasági élet pótolhatatlan hiányai ez esetben az egymás rovására való terjeszkedésre készítetnek. — Csak a dunai szövetség keretében válik lehetővé az ország határoknak a nemzeti élet alapján való megvonása.

A kormányforma kérdése

5. Eltekintve azoktól a nélkülözhetetlen korlátozásoktól, melyeket a dunavölgyi együttműködést megkíván, minden nemzet szuverén s így kormány- és államformáját is maga választja meg. Mégis kétségtelen, hogy totalitáriánus vagy demokrácia ellenes állam ebbe a rendszerbe nem helyezhető bele. A nemzetek közötti viszonylatokban a jogok és érdekek kölcsönös tisztelete csak olyan nemzetek részéről remélhető, melyek demokratikus berendezésüknél fogva saját belpolitikai életükben is érvényesítik ezt az elvet. A dunavölgyi rendszerhez számító népek nagyobb része nem érték még el fejlődésükben a nyugati demokrácia színvonalát, sőt a nazi befolyás az utóbbi évek folyamán még vissza is vetette őket kíváncsatos fejlődésükben. A legtöbb állam, közöttük Magyarország is, őszintén megsegítendő lesz demokratikus átalakulása, széleskörű földreform megvalósítása és a fejlődés menetének a meggyorsítása érdekében. De demokráciát minden nemzet csak saját erőfeszítéséből tud teremteni, az illetéktelen beavatkozás csak hátráltatja ezt a folyamatot.

Ami Magyarországot illeti, kétségtelen, hogy ez a demokratikus kialakulás csak a magyar nép lelkében elvenően élő kossuthi eszmék jegyében lehet eredményes. Ezek az eszmények azonosak az amerikai befogással és nem engednek megidegen beavatkozást.

A fegyverkezések korlátozása

6. A magyar nemzeti közvélemény a fegyverkezések általános korlátozása és az európai béke biztosítása érdekében, kíváncsatosnak tartaná, ha a dunavölgyi együttműködésen kívül olyan általános európai rendszer is megszervezhető lenne, amely földrészünknek ezt az életbevágó érdekét végre eredményesen tudná szolgálni. Igazságosan megvont országhatárok a kisebb népek federatív egybefogásával életképes nagyobb egységekbe vezet, szervesen alulról felfelé haladva az egyetemes európai együttműködéshez, mely legfőbb biztosítóka lesz a háborus korszakot lezáró igazságos és tartós békének.

A "Független Magyarországért" megindított mozgalom végrehajtó bizottsága abban a reményben terjeszti elő a dunavölgyi rekonstrukció tárgyában hozott elvi döntését a mozgalom amerikai végrehajtó bizottságának, hogy felfogása meg fogja nyerni a szervező bizottságban képviselt magyar származású amerikai állampolgárok egyöntetű helyeslését és támogatását.

Hosszu percekig tartó tapsviharral fogadta a gyűlés közönsége Eckhardt hatalmas exposéját. Eckhardt beszéde után Dr. Deák Ferenc, a Columbia egyetem tanára tartott rövid beszédet, amelyben figyelmeztette a magyarságot arra, hogy egyes középeurópai népek képviselői blokkot próbálnak for-

málni, amelybe beinvítálják ugyan Magyarországot is, de ez a blokk erősen hasonlatos a régi kisantant féle rendszerhez.

Dr. Deák beszéde után megalakult a "Független Magyarország" mozgalom amerikai szervezete. Dr. Márk Béla azt indítványozta, hogy a mozgalom nevét bővítsék ki "Független és Demokratikus Magyarországért" címre. Bár Eckhardt Tibor kijelentette, hogy neki igen tetszene ez az új név, de más felszólalások után, amikből kiderült, hogy egyrészt már igen nagy összegeket fektettek bele "Független Magyarország" jelvényekbe, másrészt pedig sokon összetévesztenék a nevet más alakulatok nevével, Márk Béla visszavonta indítványát azaz a magyarázattal, hogy a felszólalások meggyőzték őt arról, hogy hiba volna ennek az immár világszerte ismert mozgalomnak a nevét megváltoztatni annál is inkább, mert a függetlenség szóban benne van a demokrácia is, s mert az a hatalmas és minden ízében demokratikus program, amit Eckhardt adott, a demokrácia eszményeivel telítik meg ezt a mozgalmat.

A "Független Magyarországért" mozgalom amerikai szervezete

Öttagu jelölő bizottság terjesztette elő ezután a "Független Magyarországért" mozgalom vezetőségének a listáját. Az elnöki állásra három nevet terjesztettek elő: a chicagói Dr. Baróthy Árpád, a new yorki Dr. Chohnoky Tibor és a Pittsburghban lakó Daragó József nevét. A nagygyűlés óriási lelkesedéssel, egyhanguan Daragó József mellett döntött. Titkároknak Dr.

Deák Ferenc, new yorki Columbia egyetemi tanárt és Dr. Kerekes Tibort, a washingtoni Georgetown University tanárát választották meg.

Miután a gyűlés úgy döntött, hogy a "Független Magyarországért" amerikai mozgalmat körzetenkint szervezik meg, a jelölő bizottság az elnökön és a titkárokon kívül nem is jelölt ki országos vezetőségi tagokat, hanem úgy határozott, hogy ezeket majd a körzetek fogják beküldeni a vezetőségbe. Ehelyett a jelölő bizottság azt ajánlotta, hogy az egyes körzetekben a következőket kérjék fel a "Független Magyarországért" mozgalom helyi szervezeteinek a megalakítására.

1. A new yorki körzetben:

Siket Imre
Cukor Mór
Rev. Dr. Takaró Géza
Dr. Márk Béla
Dr. Chohnoky Tibor

2. A chicagói körzetben:

Horváth Elemér
Dr. Füzy Béláné
Nt. Dienes Barna
Sipos Árpád
Horváth Ernő

3. A clevelandi körzetben:

Soltész János
Gobozi István
Monoki István
Monsignore Tanos Árpád
Smith Árpád

4. A pittsburghi körzetben:

Daragó József
Révész Kálmán
Dr. Sebestyén János
Rev. Murányi János
Estu János
Rev. Dizmacsek Férenc

Vasváry Ödön

5. A washingtoni körzetben:

Király Imre
Molnár István
Berecz Pál

Vasváry Ödön

Borshy Kerekes György

6. A philadelphiai körzetben:

Dr. Rényi György
Rev. Pazár Miklós
Altenburg Emil
Erdőssy János

7. A trentoni körzetben:

Ary Béla
Mekulecz János

8. A woodbridgei és perth amboyi körzetben:

Father Horváth Lőrinc
Father Lényi Vince

Daróczy Sándor főesperes
Rev. Papp Károly
Rev. Egri László

9. A passai körzetben:

Rev. Gáspár Jenő
Antal Ferenc

10. A youngstowni körzetben:

Broglesz Ferenc
Rev. Marton Sándor
Habadász Jenő

11. A toledói körzetben:

Msgr. Eördögh Elemér
Dr. Farkas Géza

12. A detroiti körzetben

Dr. Szappanos Béla
Somogyvári Géza
Ft. Artim Lajos

13. A pocahontasi körzetben:

Dobos István

14. A bridgeporti körzetben:

Grega Dezső
Tóth Béla
Father Csernitzky F. István
Father Biró Benedek
Horváth Elemér
Dr. Kálmán Jenő

A jelölő bizottság indítványának az alapján úgy határozott a gyűlés, hogy ezeket az urakat értesíteni fogják. Daragó József elnök ezután köszönetet mondva megválasztásáért — amely elől eleinte többirányú nagy munkája miatt szerényen ki akart térni — a “Független Magyarországért” mozgalom amerikai szervezetét megalakítottak jelentette ki. A nagy-sikerű gyűlés — amelyen Davis szenátor, volt munkaügyi miniszter is nagyhatású beszédet tartott — a magyar és az amerikai himnuszok eléneklésével ért véget.

(n. p.)

